

Piotr PIECHOCKI*
Ryszard FRĄCKOWIAK**

CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA WARTOŚCI CZASU TRWANIA ZWARCIA OKREŚLANE PODCZAS ANALIZY SIŁ DYNAMICZNYCH W ROZDZIELNI

Artykuł dotyczy zagadnienia określania wartości czasu trwania zwarcia podczas obliczania skutków dynamicznych w rozdzielniach najwyższych napięć z przewodami giętkimi metodą statystyczno-probabilistyczną. Do realizacji zadania opracowano model symulacyjny, którego ważnym elementem jest model czasu trwania zwarcia. Wykorzystując opracowaną metodę określania wartości czasu trwania zwarcia dla potrzeb obliczeń dynamicznych sił w rozdzielniach elektroenergetycznych opartą na kryterium ryzyka, zbadano wpływ parametrów przęsła, konfiguracji EAZ oraz awaryjności wyłączników i zabezpieczeń na rezultaty prowadzonych badań.

SŁOWA KLUCZOWE: skutki dynamiczne, czas trwania zwarcia, rozdzielnie najwyższych napięć, symulacja

1. WPROWADZENIE

Prezentowane zagadnienie dotyczy określania wartości czasu trwania zwarcia podczas obliczania dynamicznych skutków zwarciovych w rozdzielniach najwyższych napięć z szynami giętkimi przy wykorzystaniu metod probabilistycznych. Opracowywano model symulacyjny do analizy sił dynamicznych w przęsłach rozdzielni, podczas zakłóceń na różnych elementach sieci elektroenergetycznej: w samej rozdzielni (na szynach głównych i w polach rozdzielni), na liniach i na transformatorach. W modelu tym uwzględniono rozptył prądu zwarciovego oraz czas jego przepływu, związany z działaniem elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej EAZ i wyłączników w rozdzielniach najwyższych napięć podczas zakłóceń zwarciovych. Uwzględniono działanie zabezpieczeń różnicowo-prądowych szyn zbiorczych i transformatora, zabezpieczeń odległościowych, zabezpieczeń ziemnozwarciowych oraz odcinkowych, a także automatyki SPZ oraz układu LRW. Zaproponowano metodę określania wartości czasu trwania zwarcia opartą na kryterium ryzyka (spodziewanej rocznej częstości) przekroczenia wyznaczonej siły w czasie eksploatacji rozdzielni [1]. Prezentowane rezultaty stanowią kolejny etap pracy autorów,

* Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. – Oddział w Poznaniu.

** Politechnika Poznańska.

w którym, zbadano wpływ konfiguracji EAZ, parametrów przęsła, oraz awaryjności wyłączników i zabezpieczeń na rezultaty prowadzonych badań.

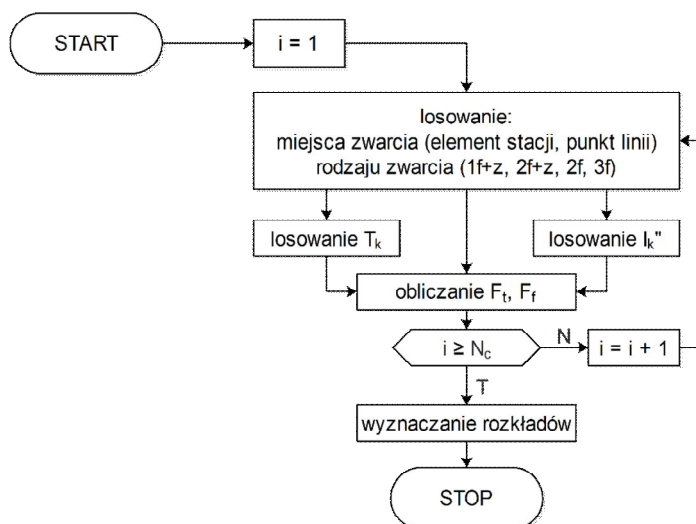
2. MODEL SYMULACYJNY DO ANALIZY SKUTKÓW DYNAMICZNYCH

2.1. Ogólny schemat obliczeń

Metoda zawarta w normie PN-EN 60865-1 [2] uwzględnia ona oprócz siły wynikającej z oddziaływania przewodów sąsiednich faz na siebie F_t i siły związanej z opadaniem przewodów po wyłączeniu zwarcia F_f , również siłę spowodowaną oddziaływaniem dynamicznym przewodów w obrębie wiązki przewodów F_{pi} . Obliczanie skutków dynamicznych wymaga znajomości geometrii przęsła, danych charakteryzujących przewód i konstrukcje wsporcze w przęsle oraz parametrów charakteryzujących zwarcie. Te ostatnie mają charakter losowy.

Praktycznie, czas trwania zwarcia nie ma wpływu na wartości siły F_{pi} [3]. Uwzględniając pomijalnie mały wpływ składowej nieokresowej na wartości sił wynikających z oddziaływania przewodów sąsiednich faz na siebie F_t i F_f [2], dla określonego przęsła, istotny wpływ na wartości tych sił posiada wartość składowej okresowej prądu zwarciovowego w przewodach oraz czas jego przepływu.

Ogólny schemat wyznaczania rozkładów sił dynamicznych F_t i F_f w określonym przęsle rozdzielni metodą symulacji Monte Carlo pokazano na rys. 1.

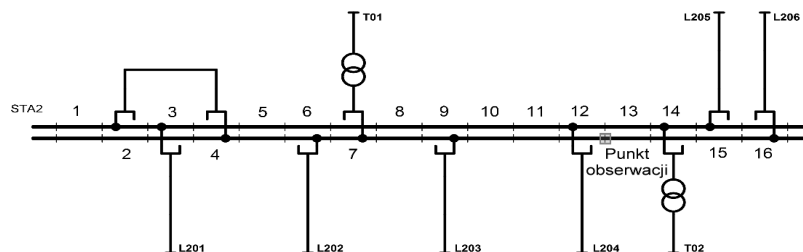

Rys. 1. Schemat wyznaczania rozkładów sił dynamicznych

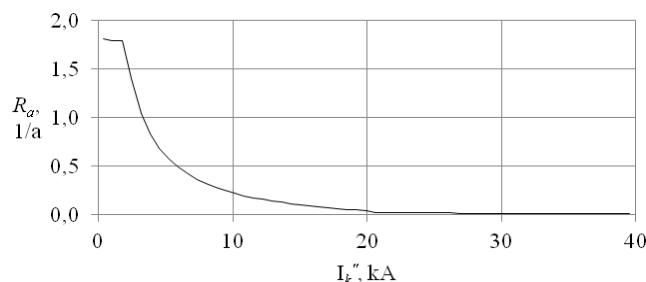
W obliczeniach uwzględnia się zwarcia występujące w samej rozdzielni oraz w jej otoczeniu. Podczas symulacji wyznacza się miejsce i rodzaj zwarcia i na tej podstawie oblicza się wartość prądu zwarciego w przewodach giętkie oraz czas jego przepływu. Następnie dla określonego przęsła rozdzielni oblicza się wartości sił dynamicznych i po wykonaniu założonej liczby symulacji, roczną częstość ich występowania. Program komputerowy pozwalający na realizację przedstawionych obliczeń został napisany w środowisku Delphi. Do jego budowy wykorzystano model symulacyjny do analizy prądów zwarciegich [3, 4], który został poszerzony o skorelowany z nim model czasu trwania zwarcia oraz moduł obliczeń skutków dynamicznych w rozdzielniach.

2.2. Schemat rozdzielni i rozkład prądu zwarciegiego

Na rysunku 2 przedstawiono schemat rozdzielni, z punktem obserwacji warunków zwarciegich na systemie nr II pomiędzy polami 12 i 13. Po jednej stronie punktu obserwacji znajduje się tylko linia (pole nr 16) o bardzo małym udziale w prądzie zwarciegim na szynach. Do wyznaczenia rozkładu prądów zwarciegich wykorzystano model sieci w programie Plans. Obliczenia symulacyjne wykonano dla układu, w którym przeskalowano wartości prądu zwarciegiego tak, aby maksymalny prąd na szynach rozdzielni wynosił 40 kA.

Rys. 2. Schemat badanej rozdzielni 220 kV – punkt obserwacji zaznaczono kwadratem na II systemie szyn pomiędzy polami nr 12 i 13

Rys. 3. Roczna częstość przekroczenia poszczególnych wartości prądu zwarciegiego dla wybranego punktu obserwacji

Na rysunku 3 przedstawiono wykres rocznej częstości przekroczenia poszczególnych wartości prądu zwarciovego w punkcie obserwacji podczas zwarć w rozpatrywanym fragmencie systemu. Ponieważ udział prądu zwarciovego linii przyłączonej w polu 16 jest pomijalnie mały, maksymalne wartości prądów są bliskie 40 kA.

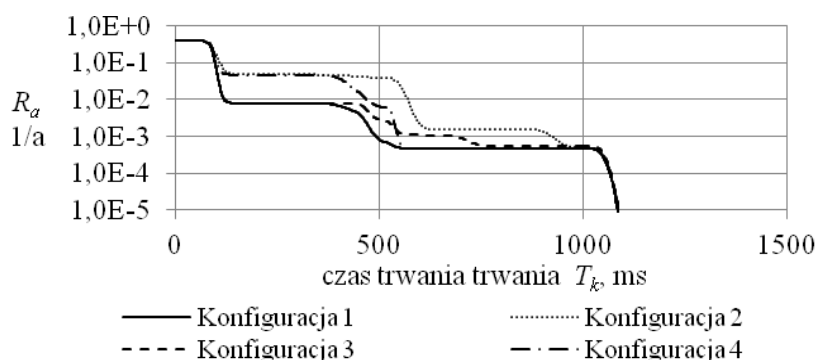
2.3. Model czasu trwania zwarcia

Podstawę do wyznaczania czasu trwania zwarcia podczas analizy skutków zwarciovych stanowi znajomość działania układu EAZ i wyłączników likwidujących przepływ prądu zwarciovego przez urządzenia. Uwzględniane zabezpieczenia, zasięgi stref i czasy działania zabezpieczeń oraz ogólną zasadę wyznaczania wartości T_k na drodze symulacji Monte Carlo bliżej omówiono w pracach [5 i 6].

Krzywe przedstawiające roczną częstość przekroczenia poszczególnych wartości czasu trwania zwarcia wyznaczone dla czterech wybranych konfiguracji EAZ (tabela 1) dla punktu obserwacji przedstawiono na rys. 4. W obliczeniach uwzględniono zwarcia na fragmencie systemu szyn zbiorczych nr II, w polu liniowym nr 16 i na linii przyłączonej do tego pola (którym towarzyszy przepływ prądu o dużych wartościach).

Tabela 1. Opis wyposażenia w układy EAZ badanej rozdzielni dla założonych konfiguracji

Wyposażenie	Konf. nr 1	Konf. nr 2	Konf. nr 3	Konf. nr 4
Automatyka SPZ i współbieżnianie zabezpieczeń	jest	brak	jest	jest
Układ LRW	jest	jest	jest	jest
Zabezpieczenie rozcinające w polu łącznika szyn	jest	jest	brak	jest
Zabezpieczenie szyn zbiorczych	jest	jest	jest	brak

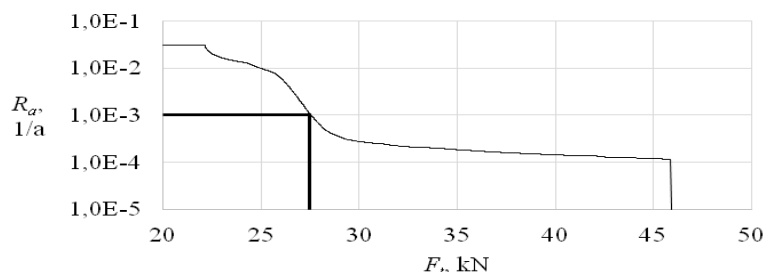
Rys. 4. Roczna częstość przekroczenia poszczególnych wartości czasu trwania zwarcia wyznaczona dla przyjętego punktu obserwacji

3. WPLYW WYBRANYCH CZYNNIKÓW NA WYZNACZANE WARTOŚCI CZASÓW ZWARCIA

3.1. Metoda określania wartości czasu trwania zwarcia

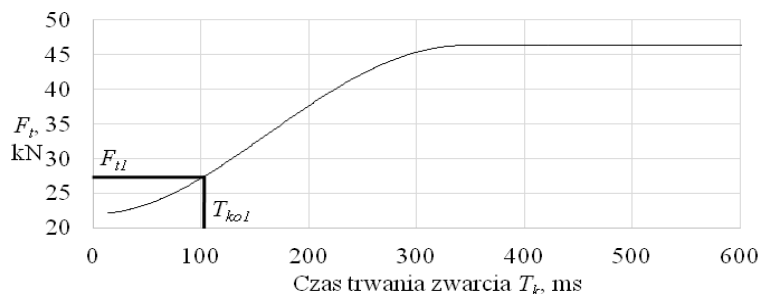
Analizę sił dynamicznych przeprowadzono dla wybranego przęsła rozdzielni 220 kV o długości 56 m.

Na rysunku 5 przedstawiono spodziewaną roczną częstość przekroczenia wartości siły F_t , wyznaczoną dla pełnej konfiguracji EAZ (konf. nr 1) w rozdzielni.

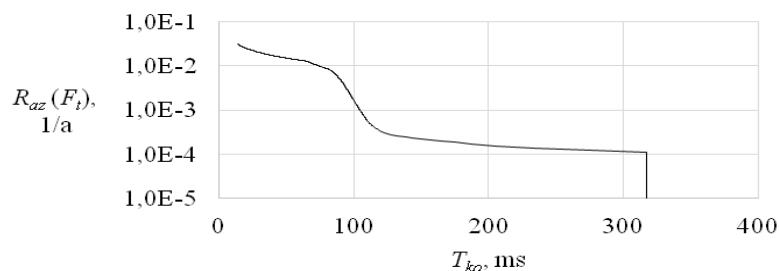
Rys. 5. Roczna częstość przekroczenia siły F_t dla punktu obserwacji i konfiguracji nr 1

Korzystając z wyznaczonej krzywej oraz z zależności wartości siły F_t od czasu trwania zwarcia wyznaczonej dla prądu 40 kA (rys. 6) można oszacować wartości czasu trwania zwarcia T_{ko} , jakie należy przyjmować podczas obliczania siły F_t w rozdzielni, przy założonej wartości ryzyka R_{az} (spodziewanej częstości przekroczenia wyznaczonej siły). Przykładowo częstości przekroczeń 10^{-3} 1/a odpowiada siła F_{tl} i wartości około 27,6 kN (rys. 5). Na podstawie krzywej zamieszczonej na rys. 6 można zauważyć, że wartości tej odpowiada czas $T_{kol} = 104,7$ ms. W ten sposób można powiązać wartości czasu trwania zwarcia przyjmowane do obliczania skutków dynamicznych w rozdzielani o maksymalnym prądzie zwarcia 40 kA, ze spodziewanym ryzykiem przekroczenia wyznaczonej wartości siły podczas zwarcia.

Rys. 6. Zależność wartości siły F_t od czasu trwania zwarcia dla $I_k'' = 40$ kA

Wykorzystując omówioną metodę wyznaczono krzywą ryzyka przekroczenia wyznaczonej siły F_t od wartości czasu T_{ko} , przyjmowanego do obliczania wartości tej siły – rys. 7.

Rys. 7. Zależność ryzyka przekroczenia siły F_t od czasu T_{ko} dla warunków zwarciovych w punkcie obserwacji, dla konfiguracji nr 1

Jeżeli zależność siły F_t od czasu trwania zwarcia w przedziale (t_{k1}, t_{k2}) jest funkcją określoną i monotoniczną – $g(t_k)$ i znana jest funkcja gęstości prawdopodobieństwa siły F_t – $f_F(F_t)$, to gęstość prawdopodobieństwa czasu t_{ko} – $f_t(t_{ko})$, w rozważanym przedziale czasu, można wyznaczyć analitycznie korzystając ze wzoru na gęstość funkcji zmiennych losowych [7] z zależności:

$$f_t(t_{ko}) = f_F(F_t) \cdot \left| \frac{dg(t_k)}{dt_k} \right| \quad (1)$$

3.2. Wpływ konfiguracji EAZ

Zestawienie wartości siły F_t oraz odpowiadających im wartości czasu T_{ko} dla wszystkich czterech uwzględnianych konfiguracji EAZ, dla wybranych poziomów ryzyka zamieszczono w tabeli 2.

Tabela 2. Wartości siły F_t oraz czasu T_{ko} dla wybranych poziomów ryzyka i różnych konfiguracji EAZ

$R_a, 1/a$	Konf. nr 1		Konf. nr 2		Konf. nr 3		Konf. nr 4	
	F_t, kN	T_{ko}, ms	F_t, kN	T_{ko}, ms	F_t, kN	T_{ko}, ms	F_t, kN	T_{ko}, ms
10^{-1}	–	–	–	–	–	–	–	–
10^{-2}	25,0	74,2	25,6	82,0	25,0	74,2	25,8	84,8
10^{-3}	27,6	104,7	32,9	156,0	27,6	104,7	45,9	317,1
10^{-4}	45,9	317,1	45,9	317,1	45,9	317,1	45,9	317,1

Wyznaczone wartości czasu T_{ko} dla ryzyka równego 10^{-3} 1/a wynoszą około 100 ms (konfiguracja nr 1 i nr 3). Brak zabezpieczenia szyn zbiorczych powoduje znaczący wzrost wyznaczonej wartości czasu (około 3 razy). Dla rozważanego

poziomu ryzyka zaznacza się także wpływ braku automatyki SPZ i uwspółbieżnienia zabezpieczeń (T_{ko} wynosi około 160 ms).

Podobną analizę przeprowadzono dla siły F_f . Zestawienie wartości sił F_f oraz odpowiadających im czasów T_{ko} pokazano w tabeli 3.

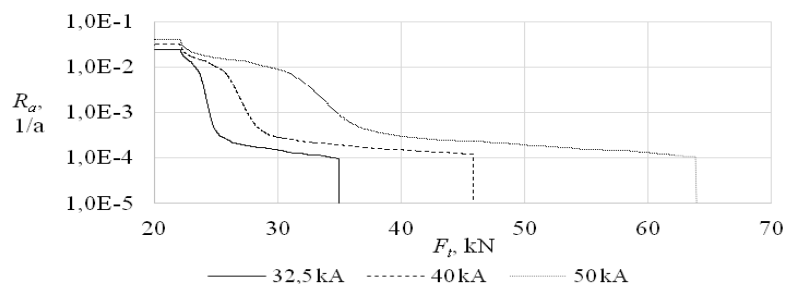
Tabela 3. Wartości sił F_f oraz czasów T_{ko} dla określonych poziomów ryzyka i różnych konfiguracji EAZ

$R_a, 1/a$	Konf. nr 1		Konf. nr 2		Konf. nr 3		Konf. nr 4	
	F_f, kN	T_{ko}, ms	F_f, kN	T_{ko}, ms	F_f, kN	T_{ko}, ms	F_f, kN	T_{ko}, ms
10^{-2}	–	–	–	–	–	–	–	–
10^{-3}	–	–	53,8	280,3	–	–	63,2	433,1
10^{-4}	61,5	399,7	64,8	469,4	63,7	444,6	66,4	517,2
10^{-5}	65,4	486,8	66,8	531,9	66,7	528,3	66,7	529,9

Z zamieszczonych rezultatów wynika, że podczas analizy skutków dynamicznych w rozdzielni przy założeniu ryzyka 10^{-3} 1/a, dla konfiguracji EAZ nr 1 i nr 3 siły F_f nie trzeba uwzględniać w ogóle. Dla konfiguracji nr 2 należałoby do obliczeń przyjąć czas trwania zwarcia wynoszący około 280 ms, a dla konfiguracji nr 4 około 430 ms.

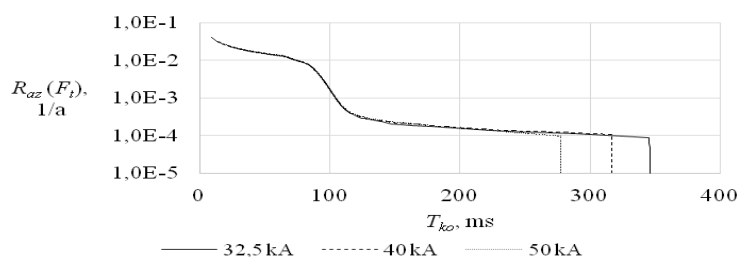
3.3. Wpływ maksymalnej wartości prądu zwarciego

Na rys. 8 przedstawiono roczną częstość przekroczenia wartości siły F_t dla trzech wartości prądu podczas trójfazowego zwarcia na szynach a na rys. 9 krzywe ryzyka przekroczenia wyznaczonej siły od wartości czasu T_{ko} , przyjmowanego do jej obliczania, dla tych samych wartości prądu. Założono konfigurację EAZ nr 1.

Rys. 8. Zależność ryzyka przekroczenia siły F_t dla trzech wartości prądu zwarciego

Wartość prądu zwarciego ma duży wpływ na maksymalną wartość siły F_t , natomiast nie ma wpływu na wyznaczaną wartość czasu T_{ko} dla ryzyka 10^{-2} 1/a i 10^{-3} 1/a. Jednak dla mniejszego ryzyka (10^{-4} 1/a) wyznaczone wartości czasu T_{ko} różnią się znacząco od ok. 280 ms dla 32,5 kA do ok. 330 ms dla prądu 50 kA.

Rys. 9. Zależność ryzyka przekroczenia siły F_t od czasu trwania zwarcia T_{ko} dla trzech wartości prądu podczas zwarcia na szynach

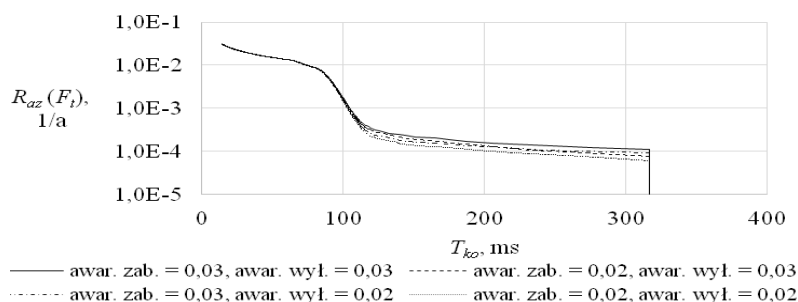
Siła F_f występuje przy stosunkowo dużych czasach trwania zwarcia, jednak spodziewana częstość jej występowania jest mniejsza niż 10^{-3} 1/a. Wartości czasu T_{ko} , jakie należałoby przyjmować do obliczania siły F_f dla różnych poziomów ryzyka przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Wartości sił F_f oraz czasów T_{ko} dla różnych poziomów ryzyka i różnych wartości prądu zwarcowego

Poziom ryzyka	T_{ko} , ms		
	32,5 kA	40 kA	50 kA
10^{-4}	429,0	399,7	391,0
10^{-5}	497,6	487,1	403,9
10^{-6}	551,8	548,8	403,9
10^{-7}	741,3	590,2	403,9

3.4. Wpływ awaryjności zabezpieczeń i wyłączników

Na rysunku 10 przedstawiono krzywe ryzyka przekroczenia wyznaczonej siły F_t od wartości czasu T_{ko} , przyjmowanego do jej obliczania, dla kombinacji dwóch różnych awaryjności zabezpieczeń i wyłączników.

Rys. 10. Zależność ryzyka przekroczenia siły F_t od czasu trwania zwarcia T_{ko} dla prądu zwarcowego 40 kA dla czterech różnych kombinacji awaryjności zabezpieczeń i wyłączników

Dla ryzyka 10^{-3} 1/a i większego uwzględniane zmiany awaryjności zabezpieczeń i wyłączników nie mają znaczącego wpływu na wyznaczone wartości czasu T_{ko} . Znaczące różnice występują dopiero dla poziomu ryzyka 10^{-4} 1/a. Zmniejszenie awaryjności o 1/3 wpływa na zmniejszenie wyznaczanych wartości czasu z 317 ms do 200 ms.

Spodziewana roczna częstość występowania siły F_f jest mniejsza niż 10^{-3} 1/a. Wyniki badań wskazują, że mniejsza awaryjność zabezpieczeń i wyłączników wpływa nieznacznie na zmniejszenie wyznaczanych wartości czasu T_{ko} , dla ryzyka mniejszego od 10^{-3} 1/a.

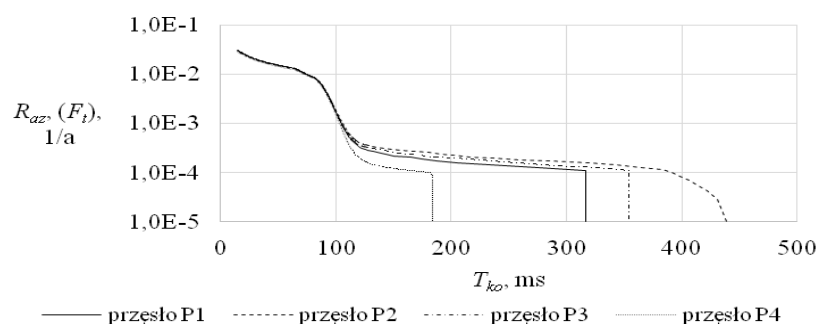
3.5. Wpływ parametrów przęsła

Obliczenia wykonano dla czterech przęseł, o parametrach podanych w tabeli 5.

Tabela 5. Parametry badanych przęseł dla warunków zwarciovych w punkcie obserwacji

Przęsło	Długość l , m	Naciąg statyczny F_{st} , kN/fazę	Masa dodatkowa m_d , kg
P1	56	20	40
P2	56	10	40
P3	56	20	80
P4	28	20	40

Na rys. 11 przedstawiono krzywe ryzyka przekroczenia siły F_t od wartości czasu T_{ko} , przyjmowanego do jej obliczania, dla czterech uwzględnianych przęseł.

Rys. 11. Zależność ryzyka przekroczenia siły F_t od czasu trwania zwarcia T_{ko} dla prądu zwarciovego 40 kA dla czterech różnych przęseł

Dla poziomów ryzyka 10^{-3} 1/a i wyższych można uznać, że czas T_{ko} ma takie same wartości, niezależnie od uwzględnianych parametrów przęsła. Jednak dla mniejszych wartości ryzyka przekroczenia wartości badanego czasu zależą od

parametrów przęsła i są wyraźnie mniejsze dla przęsła krótszego – P4. Największe wartości czasu występują dla przęsła o długości 56 m, ale o mniejszej wartości naciągu statycznego – P2. Dla przęseł P4 i P2 maksymalne wartości siły F_t wynoszą ok. 30 kN a dla pozostałych są zdecydowanie większe (ok. 45 kN).

Z danych zamieszczonych w tabeli 6 wynika, że największy wpływ na wartości czasu T_{ko} dla wyznaczania siła F_f , dla ryzyka mniejszego niż 10^{-3} 1/a posiada długość przęsła, następnie naciąg statyczny i masa dodatkowa.

Tabela 6. Zależność ryzyka przekroczenia siły F_f od czasu trwania zwarcia T_{ko} dla prądu zwarciovego 40 kA dla czterech różnych przęseł

Poziom ryzyka	Czas T_{ko} , ms			
	Przęsło P1	Przęsło P2	Przęsło P3	Przęsło P4
10^{-4}	399,7	410,3	411,3	243,6
10^{-5}	487,1	492,6	495,2	243,6
10^{-6}	548,8	492,8	613,3	243,6
10^{-7}	590,2	492,8	640,7	243,6

4. PODSUMOWANIE

Określanie wartości czasu trwania zwarcia podczas obliczania sił dynamicznych w rozdzielniach najwyższych napięć można oprzeć na poziomach zakładanego ryzyka, tzn. spodziewanej rocznej częstości przekroczenia wyznaczanej siły w czasie eksploatacji rozdzielni. Przeprowadzone badania pozwoliły, dla określonych warunków zwarciovych w rozdzielni 220 kV, zbadać wpływ konfiguracji EAZ, maksymalnej wartości prądu zwarciovego na szynach, awaryjności zabezpieczeń i wyłączników oraz parametrów przęsła, na badane wartości czasu T_{ko} . Autorzy prac, w których podejmowano problem ryzyka dopuszczalnego podczas doboru urządzeń do warunków zwarciovych, wskazują na wartość 10^{-2} 1/a, 10^{-3} 1/a [6].

Badania wykazały, że dla podanych wartości ryzyka, uwzględniane czynniki, nie mają istotnego wpływu na wartość czasu trwania zwarcia wyznaczaną do obliczania siły F_t . Istotny wpływ posiada tylko konfiguracja EAZ. Wartości czasu T_{ko} , wyznaczone przy założeniu ryzyka 10^{-3} 1/a, odpowiednio wynoszą: 100 ms – przy pełnej konfiguracji EAZ w rozdzielni, 160 ms – przy braku działania automatyki SPZ i uwspółbieżniania zabezpieczeń oraz 320 ms – w wypadku braku zabezpieczenia szyn. Brak zabezpieczenia rozcinającego w polu łącznika szyn nie wpływa na obliczaną wartość. Wyniki obliczeń wykonanych dla poziomów ryzyka mniejszych niż 10^{-3} 1/a, ukazują wpływ wszystkich czynników na wartości T_{ko} .

W rozdzielniach najwyższych napięć siła F_f posiada z reguły większe wartości niż siła F_t , ale prawdopodobieństwo jej wystąpienia jest małe, mniejsze niż 10^{-3} 1/a przy pełnej konfiguracji EAZ w rozdzielni. Wartości czasu T_{ko} wyznaczone dla

obliczania siły F_f przy małym ryzyku są większe niż wartości tego czasu dla wyznaczenia siły F_t . W sytuacjach wątpliwych, zasadność uwzględnienia siły F_f , podczas wyboru wariantu rozdzielni, należy umotywić analizą ekonomiczną.

Przyjęte założenia, szczególnie nie uwzględnienie rozplywu prądu zwarciovego w ramach jednego przęsla, oraz przyjęcie stałej temperatury przewodów przed zwarcie mogą znacznie zawyżać spodziewaną wartość ryzyka (wprowadzając pewien współczynnik bezpieczeństwa).

LITERATURA

- [1] Frąckowiak R., Piechocki P. Values of short-circuit duration and dynamic forces during short-circuits in the EHV substations: simulation-based investigations, Monograph "Computer Applications in Electrical Engineering", Poznan University of Technology, Poznan 2014, vol. 12, p. 171–184.
- [2] PN-EN 60865-1. Obliczanie skutków zwarciovych – Część I: Definicje i metody obliczania (IEC 865-1. Short-circuit currents – Calculation of effects. Geneva 1993).
- [3] Frąckowiak R. Zagadnienia elektroenergetyki w ujęciu statystycznych i probabilistycznych badań. Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, 2013.
- [4] Frąckowiak R., Piechocki P., Symulacyjna ocena prądów zwarciovych w rozdzielniach 110, 220 i 400 kV, Przegląd Elektrotechniczny 2010; 86(4); 237–240.
- [5] Frąckowiak R., Piechocki P. Wartości czasu trwania zwarcia szacowane dla rozdzielni najwyższych napięć na podstawie badań symulacyjnych, Przegląd Naukowo-Metodyczny, Edukacja dla Bezpieczeństwa 2016; 1: 1338–1352.
- [6] Frąckowiak R., Piechocki P. Rzeczywisty czas działania zabezpieczeń w sieci elektroenergetycznej 110, 220 i 400 kV, Automatyka Elektroenergetyczna 2009; 2: 12–16.
- [7] Anders C. J. Probability Concepts in Electric Systems. J. Toronto: Wiley&Sons, 1990.

FACTORS AFFECTING SHORT-CIRCUIT DURATION VALUES BEING DETERMINED DURING ANALYSIS OF DYNAMIC FORCES IN DISTRIBUTION SUBSTATION

The paper refers to the finding of the short-circuit duration values when computing the dynamic effects in the EHV distribution substations with flexible conductors using statistical-probabilistic method. A dedicated simulation model comprising an important element i.e. a short-circuit duration model has been developed. Using the elaborated risk criterion-based method of determination of the short-circuit duration values when computing the dynamic forces in the distribution substations, the influence of the span parameters, EAZ configuration and failure rate of the circuit-breakers and protections on the results of the conducted investigations has been discussed.

(Received: 30. 01. 2017, revised: 15. 02. 2017)